

VIII. SANT COSME I SANT DAMIÀ FENT EL MIRACLE EN EL QUAL
SUBSTITUEIXEN LA CAMA MALALTA D'UN BLANC PER LA BONA D'UN NEGRE.
Taula d'en Miquel Nadal, 1454. Catedral de Barcelona.
Fot. MAS

CATALUNYA   TRASPLANT

INFORME 1981

CATALUNYA - TRASPLANT

INFORME 1981

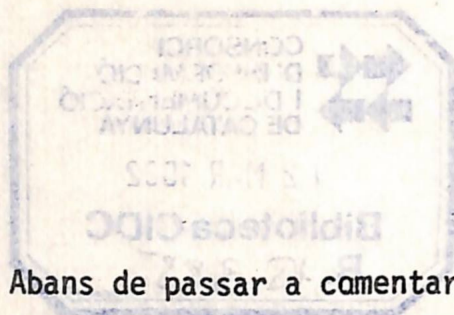
Aquest informe comenta els trasplantaments efectuats a Catalunya en els darrers deu anys, englobant també els realitzats a les Illes Balears on en el darrer any s'ha iniciat el programa de trasplantament.

Desde l'any 1965 en que la Unitat de Trasplantament Renal del Hospital Clínic van efectuar el primer trasplantament fins l'any 1981 en que s'han realitzat 112 s'ha adquirit un domini tècnic a tots nivells que s'ha traduït en un alt grau de supervivència dels òrgans, convertint-se el trasplantament renal en la terapèutica electiva de la insuficiència renal crònica.

El total de 345 trasplantaments realitzats durant aquests deu anys no han sigut fruit del atzar sino que ha sigut conseqüència d'una labor persistent, plena d'obstacles en el que han intervingut professionals i entitats de diversa índole. La unitat de trasplantament renal del Hospital Clínic ha estat no tan sols pionera a Espanya en aquesta terapèutica sino que ha creat una escola, que en el si de Catalunya s'ha plasmat en la formació d'unitats de trasplantament en altres hospitals de Barcelona i Balears. Junt amb la labor d'aquests professionals cal destacar el paper jugat per l'associació de malalts renals (ADER) en la concienciació del públic per la donació d'òrgans en els casos de mort cerebral. No es pot deixar d'esmentar tampoc la tasca del laboratori d'histocompatibilitat del Servei d'Immunologia del Hospital Clínic i l'ajut que han aportat els metges dels diversos Serveis de Urgències, Cures intensives, Traumatologia i Neurocirurgia. Sense llur interès no hagués estat possible assolir el nombre de trasplantaments que es presenten en aquest informe.

No podem deixar d'esmentar que algunes entitats com la Fundació Maria Francisca Roviralta han fet aportacions substancials que han ajudat sensiblement a la tasca realitzada. La col·laboració de la Fundació Maria Francisca Roviralta s'ha plasmat a tres nivells: concessió d'un ajut per a crear una unitat de diàlisi en el si de la Unitat de Trasplantament de l'Hospital Clínic; dotació d'un premi periodístic per el millor article sobre la donació d'òrgans, i subvenció per dues vegades al Servei d'Immunologia de l'Hospital Clínic per a poder realitzar treballs que han permès que el laboratori d'histocompatibilitat assolís un alt nivell tecnològic.

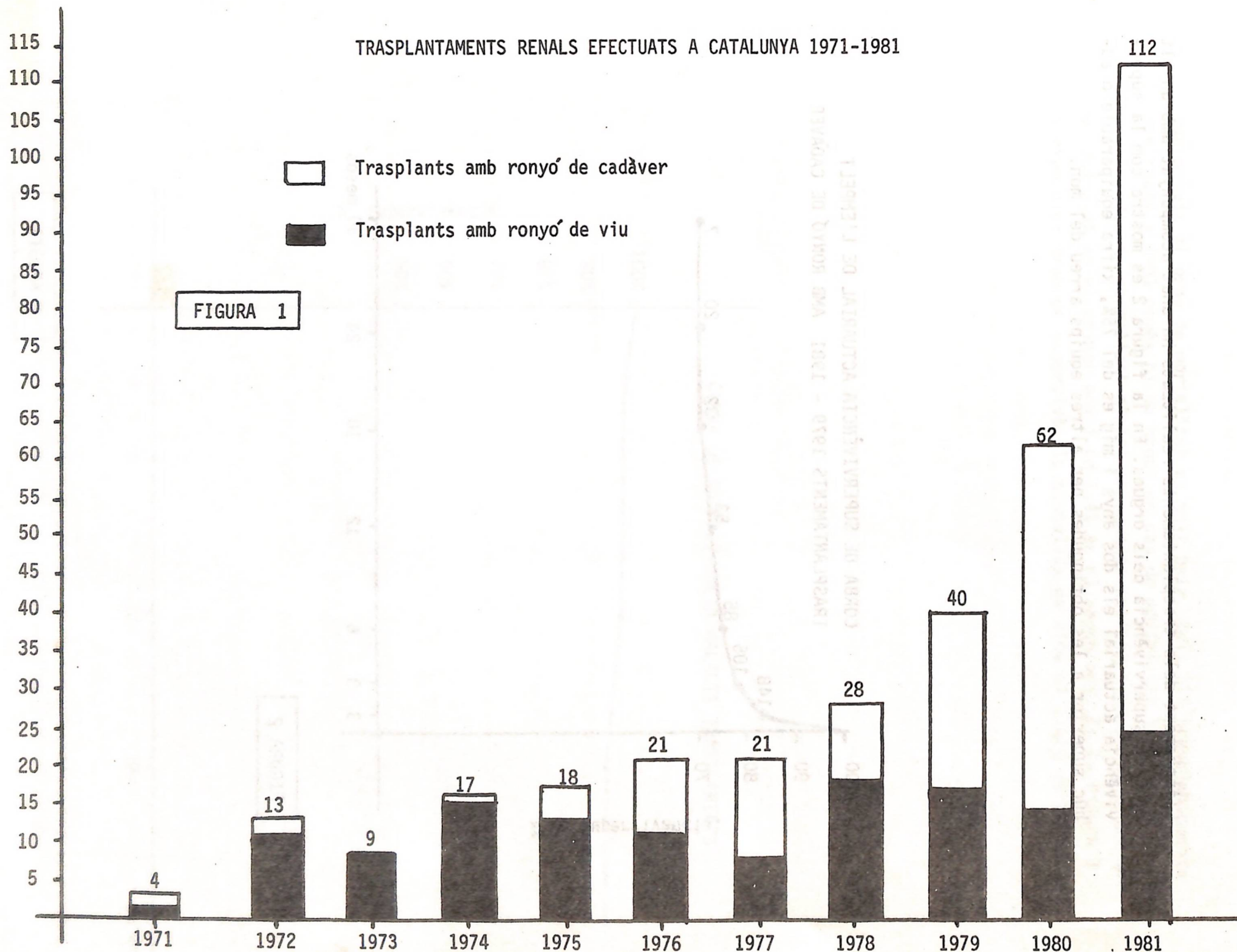

Abans de passar a comentar els diversos punts en que es divideix aquest informe, cal remarcar que els 112 trasplantaments efectuats en 1981 son fruit d'un treball col.laboratiu en el que cada membre aporta la seva capacitat professional. Esperem que en els propers anys el nombre de trasplantaments sigui creixent com fins ara i que els col.legues que treballen a les unitats on es produeixen morts cerebrals continuïn col.laborant com fins ara ho han estat fent.

La figura 1 mostra en forma molt il·lustrativa el creixent nombre de trasplantaments efectuats en els darrers deu anys. Desde 1978 els trasplantaments s'han practicamente duplicat en forma anual, d'aquesta manera en 1981 s'han efectuat un 80% més de trasplantaments que a 1980. L'altre fet que cal remarcar es que el nombre de trasplantaments amb ronyó de viu s'ha mantingut més o menys estable. Seria desitjable que en un futur el nombre de trasplantaments amb ronyó de viu fos decreixent.

TRASPLANTAMENTS RENALS EFECTUATS A CATALUNYA 1971-1981

L'increment dels trasplantaments realitzats ha anat acompanyat amb un alt grau de supervivència dels òrgans. En la figura 2 es mostra com la supervivència actuarial els dos anys i mig es del 75%, xifra equiparable o ad-huc superior a les obtingudes per altres equips arreu del món.

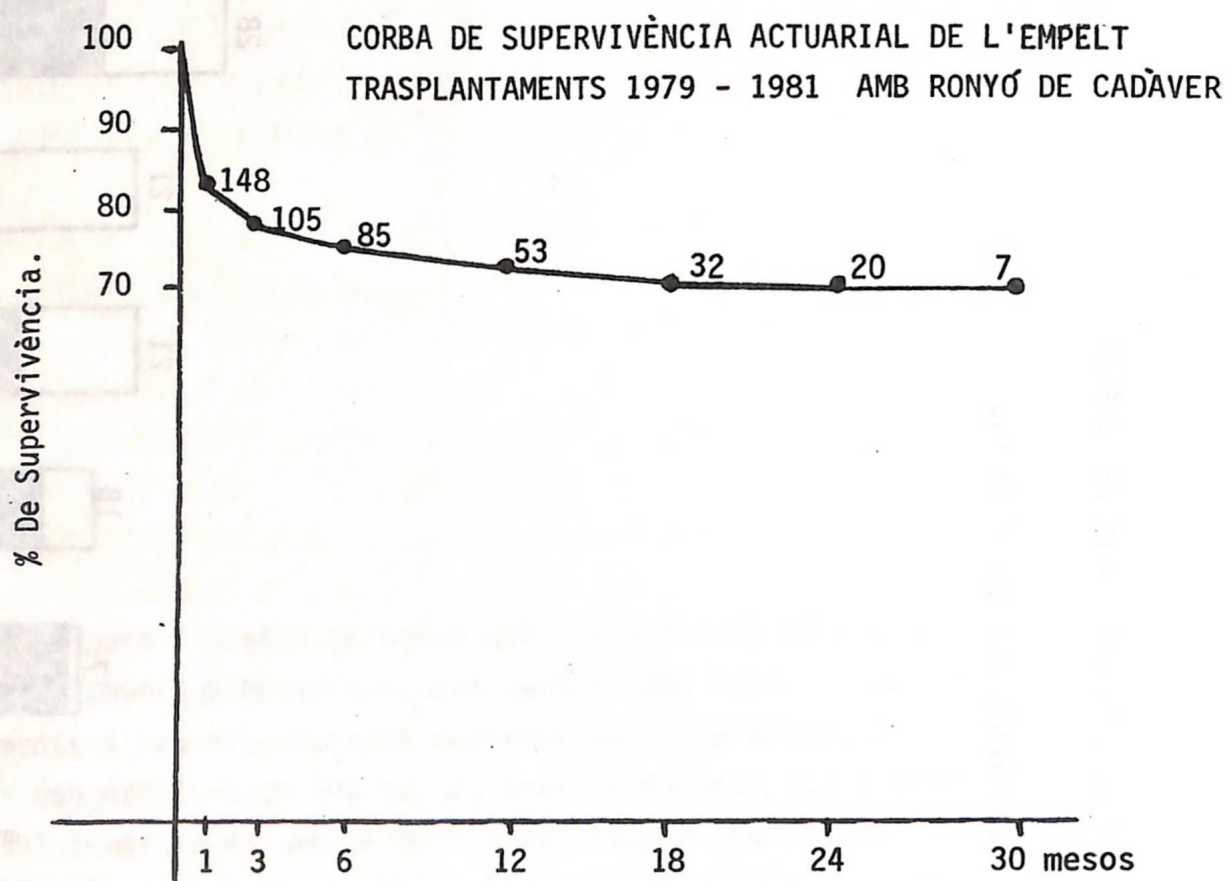
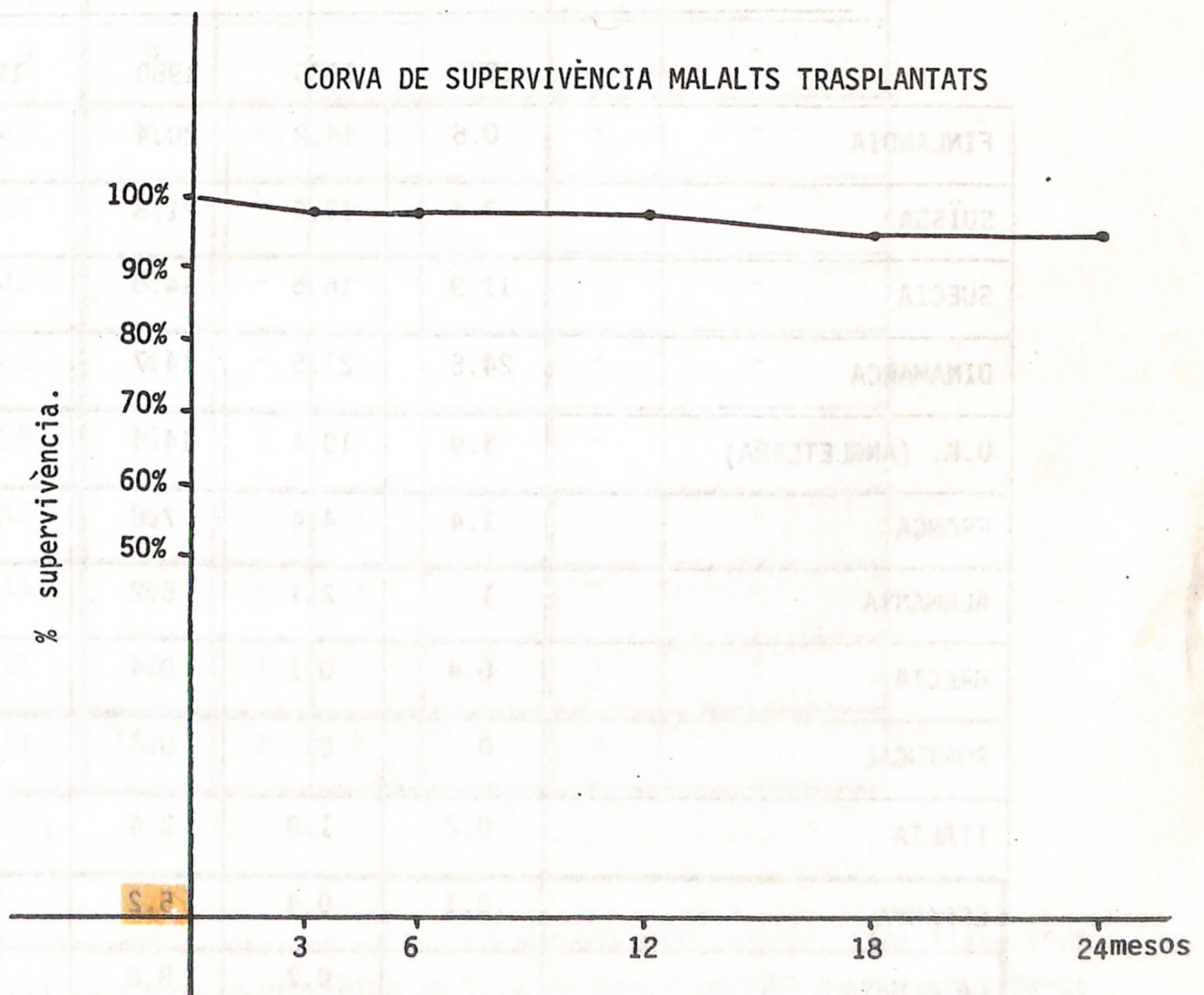

FIGURA 2

Tan mateix el grau de mortalitat es molt baix. Dels 112 trasplantaments efectuats a 1981 només hi ha hagut un cas de mortalitat i si tenim en compte l'index de mortalitat global en aquests darrers cinc anys, veiem que es del 2,3% en el primer any i de 1,4% en el segon any. En la figura 3 s'exposa el grau de supervivència acumulada de vida al llarg de 24 mesos.

FIGURA 3

La figura 4 ens mostre el nombre de trasplantaments amb ronyó de cadàver en relació al nombre de d'habitants en alguns països d'Europa. L'evolució a Catalunya ha estat molt més positiva que en altres països, havent assolit a 1981 una xifra superior a França i molt probablement a molts altres països dels quals no es disposa encara de dades referents a 1981. No obstant, en 1980 la xifra de trasplantaments per milió d'habitants a Catalunya (8.0) ja era superior a la mitja europea (5.3)

TRASPLANTAMENTS DE CADÀVER PER MILIO D'HABITANTS A EUROPA

	1970	1975	1980	1981
FINLANDIA	0.6	14.2	20.4	--
SUÏSSA	8.4	13.9	21.3	--
SUECIA	11.9	16.5	14.0	--
DINAMARCA	24.5	21.5	14.7	--
U.K. (ANGLETERRA)	3.9	10.4	14.4	14.6*
FRANÇA	1.4	4.4	7.8	11.7**
ALEMANYA	1	2.1	5.2	--
GRECIA	0.4	0.1	0.4	--
PORTUGAL	0	0	0.4	--
ITALIA	0.2	1.8	3.4	--
ESPANYA	0.1	0.4	5.2	--
CATALUNYA	-	0.7	8.0	14.5
MITJA EUROPEA	1.8	3.6	5.3	--

FIGURA 4

Dades: "U.K. Transplant Service Review 1981"

* Evaluat

"France Transplant Report 1981"

** Evaluat

En quant els trasplantaments amb ronyó de viu emparentat, la xifra s'ha mantingut força estable aquests darrers anys exceptuant en cert augment en l'any 1981. En la figura 6 es reflexen els centres on s'han realitzat aquests trasplantaments desde 1969 fins 1981

TRASPLANTAMENTS AMB RONYO PROCEDENT D'UN EMPARENTAT VIU
EFECTUATS A CATALUNYA PER CENTRES

	TOTAL	HCP	VH	BELL	ESP	PUIG	MALLORCA
1969	2	1	-	-	-	1	-
1970	3	3	-	-	-	-	-
1971	2	2	-	-	-	-	-
1972	11	11	-	-	-	-	-
1973	9	9	-	-	-	-	-
1974	16	16	-	-	-	-	-
1975	14	14	-	-	-	-	-
1976	12	12	-	-	-	-	-
1977	8	8	-	-	-	-	-
1978	18	16	2	-	-	-	-
1979	17	16	-	-	1	-	-
1980	14	8	-	2	3	1	-
1981	25	18	1	-	4	1	1
Total	151	134	3	2	8	3	1

FIGURA 6

Un punt d'interés a resaltar es la procedència dels orgues. Fins l'any 1980 la majoria dels ronyons procedien de fora de Barcelona (60% de fora, 40% Barcelona) en tant que a 1981 s'han invertit els percentatges (36% de fora, 64% Barcelona). Aquest és un factor d'extrema importància, doncs un dels fets més limitants en el trasplantament de ronyons es la manca d'òrgans i el fet que sigui creixent el nombre de ronyons extrets a Catalunya i Balears és una dada molt alentadora.

Com es pot veure en la figura 7 els principals centres extractors d'òrgans són la C.S.Bellvitge, l'Hospital Clínic, la Fundació Puigvert i la C.S. Verge de Lluch de Mallorca.

PROCEDÈNCIA DELS ÒRGANS DE CADÀVER TRASPLANTATS
A CATALUNYA

	TOTAL	1977	1978	1979	1980	1981
BARCELONA	TOTAL: 93	2	4	2	19	56
Hospital Clínic	19	-	1	2	4	12
C.S.Vall d'Hebrón	25	-	2	10	9	4
C.S.Bellvitge	37	2	1	-	6	28
Puigvert	10	-	-	-	-	10
Hospital Militar	2	-	-	-	-	2
RESTE CATALUNYA	TOTAL: 9	-	1	1	5	2
Tortosa	7	-	-	-	5	2
Girona	2	-	1	1	-	-
RESTE ESPANYA	TOTAL: 46	-	1	3	17	25
Mallorca	10	-	-	-	-	10
Bilbao	10	-	-	-	6	4
Saragossa	9	-	-	-	5	4
Canarias	5	-	-	1	3	1
Santander	3	-	-	1	2	-
Pamplona	2	-	-	-	-	2
La Coruña	3	-	-	-	-	3
Madrid	1	-	-	-	1	-
Sevilla	3	-	1	1	-	1
RESTE EUROPA	TOTAL: 31	11	4	7	7	2
França	26	10	3	7	4	2
Suïssa	4	1	1	-	2	-
Alemanya	1	-	-	-	1	-
U.S.A.	TOTAL: 2	-	-	-	-	2
Miami	2	-	-	-	-	2

FIGURA 7

Si desglosem el nombre de trasplantaments amb ronyó de cadàver efectuats per centres observem, tal como ens mostre la figura 5 que en el curs d'aquests anys s'ha incrementat a tots els centres el nombre de trasplantaments efectuats, si bé aquest increment ha estat molt accentuat en el Hospital Clínic i la Ciutat Sanitària de Bellvitge on en 1981 s'han realitzat 37 i 27 trasplantaments amb ronyó de cadàver respectivament.

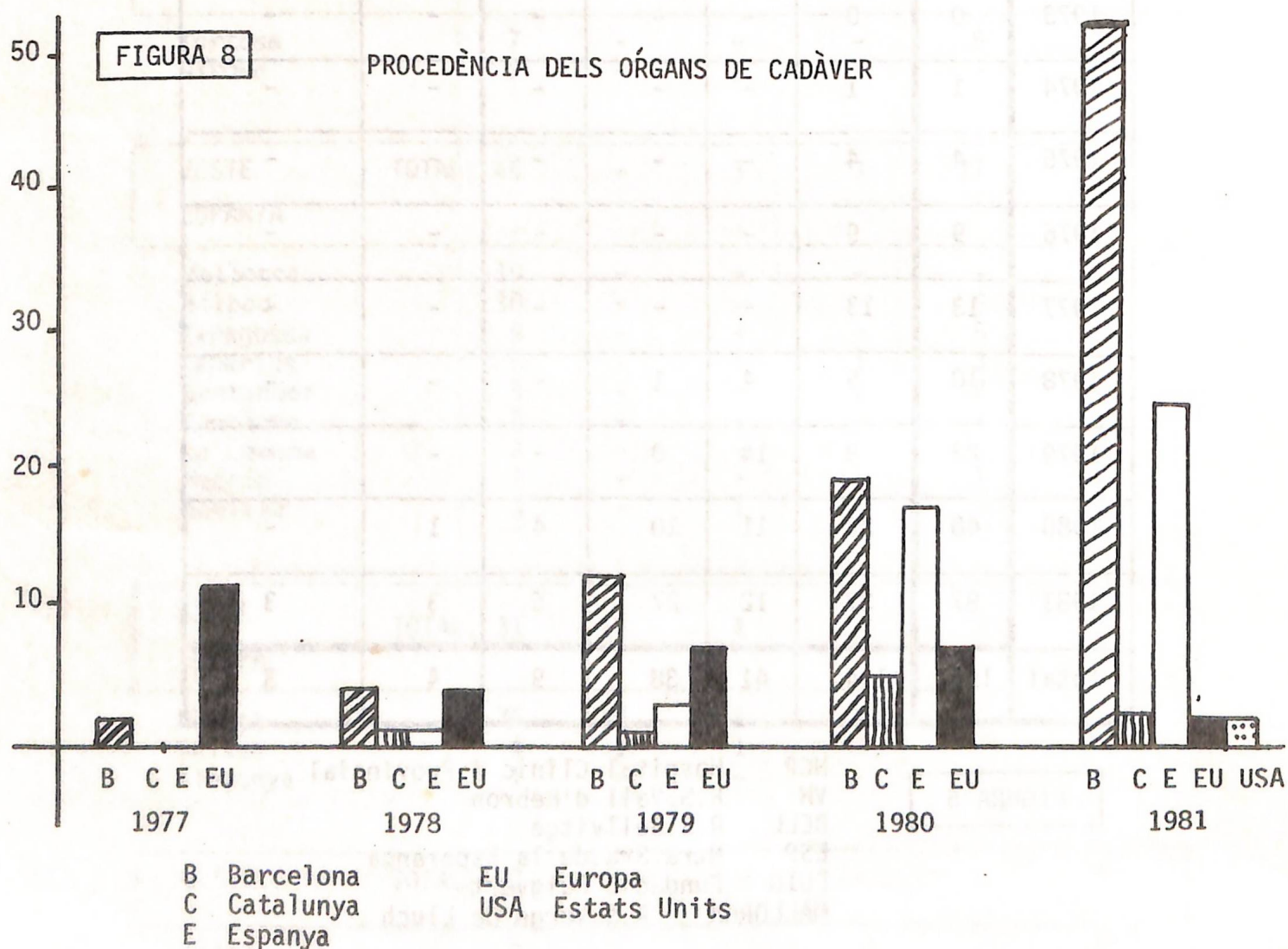
TRASPLANTAMENTS AMB RONYÓ DE CADÀVER PER CENTRES

	TOTAL	HCP	VH	BELL	ESP	PUIG	MALLORCA
1971	2	2	-	-	-	-	-
1972	2	2	-	-	-	-	-
1973	0	0	-	-	-	-	-
1974	1	1	-	-	-	-	-
1975	4	4	-	-	-	-	-
1976	9	9	-	-	-	-	-
1977	13	13	-	-	-	-	-
1978	10	5	4	1	-	-	-
1979	23	9	14	0	-	-	-
1980	48	22	11	10	4	1	-
1981	87	37	12	27	5	3	3
Total	199	104	41	38	9	4	3

FIGURA 5

HCP Hospital Clínic i Provincial
 VH R.S.Vall d'Hebron
 BELL R.S.Bellvitge
 ESP Ntra.Sra.de la Esperança
 PUIG Fundació Puigvert
 MALLORCA R.S.Verge de Lluch

En la figura 8 s'ilustre l'evolució de la procedència dels òrgans desde 1971 a 1981. Comparant la figura 8 amb la 9 es pot apreciar que Catalunya reb més ronyons que no pas n'envia fora. A mesura que els centres del res te d'Espanya activin el seu programa de trasplantaments probablement s'e-
quilibrarà l'intercanvi de ronyons.

Si centrem l'anàlisi sobre els trasplantaments amb ronyó de cadàver realitzats durant els anys 1980 i 1981 veiem (figura 10) que si bé és molt més elevat el nombre a 1981, en cap dels dos anys s'ha lograt una estabilització en el curs dels diversos mesos. Això ens indica que encara hi han moltes variables aleatòries que intervenen en el nombre de trasplantaments. No s'ha obtingut doncs una situació estable. Malgrat aquesta irregularitat, durant l'any 1981 s'han superat les previsions que s'havien fet en quant el nombre de trasplantaments. Es calculava que en 1981 es farien 100 trasplantaments i 200 en el any 1982. La xifra de 1981 ha superat les previsions doncs s'han efectuat 112 trasplantaments (87 amb ronyó de cadàver i 25 amb ronyó de viu). Es molt probable que si tots els centres extractors d'òrgans posen el màxim esforç en que no es desaprofitin els cassos de mort cerebral es podrà assolir la xifra de 200 trasplantaments el any 1982.

L'exit assolit en els resultats ha fet que sigui creixent l'interés dels malalts per ésser trasplantats. Això queda reflexat per l'increment de la llista d'espera. La figura 11 mostre el nombre de malalts per centres que en l'actualitat estan en llista d'espera. La xifra de 595 representa al voltant del 40% de tots els malalts en programa de diàlisi.

ÓRGANS EXTRETS A CATALUNYA ENVIATS A FORA

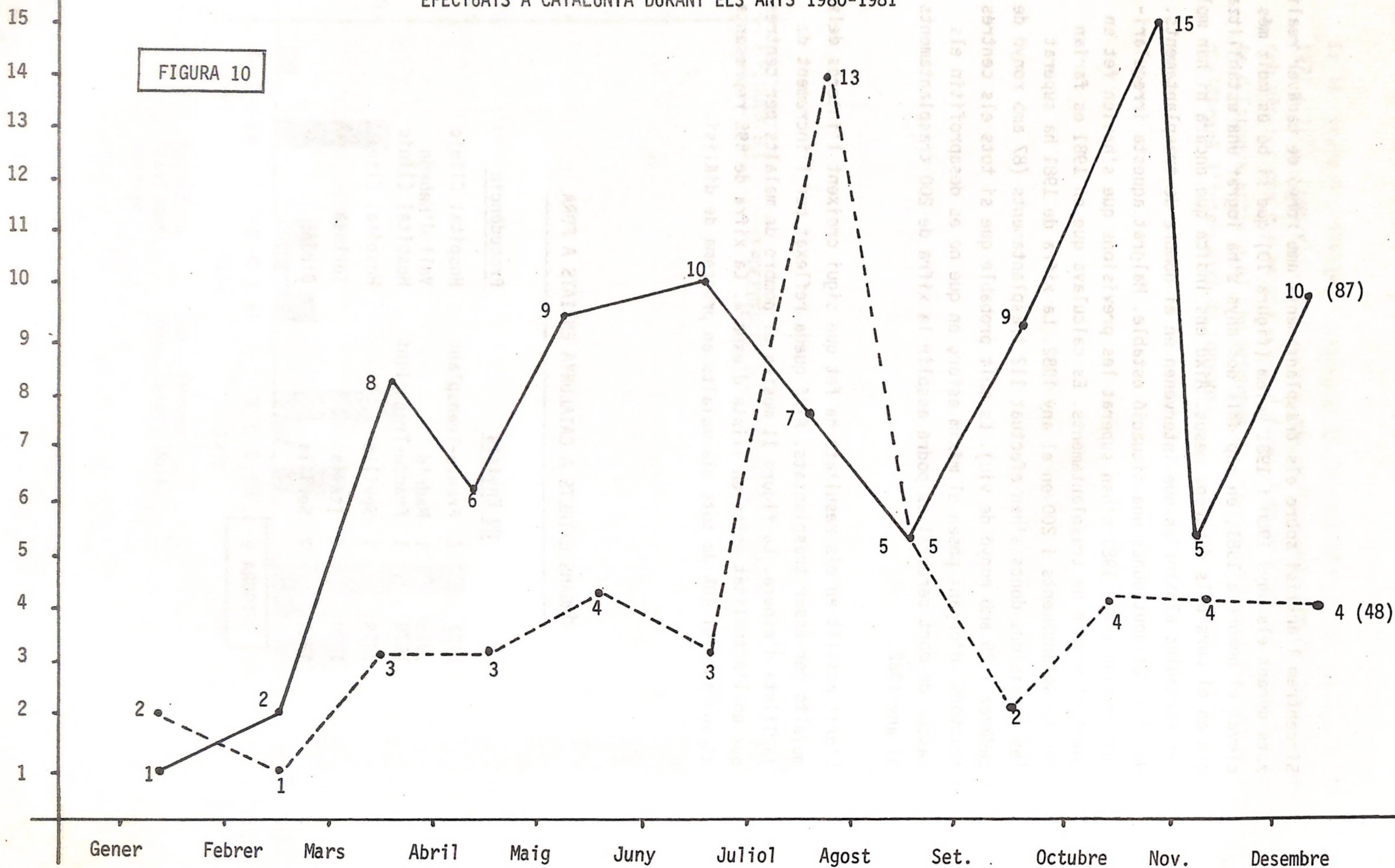
	<u>Nº Enviats</u>	<u>Procedència</u>
1977	2 France-Transplant	Hospital Clínic
1978	1 Madrid	Vall d'Hebrón
1978	1 France-Transplant	Hospital Clínic
1979	1 Sevilla	Hospital Clínic
1980	1 Italia	Tortosa
1981	2 Sevilla	Girona

FIGURA 9

— 1981
 - - - 1980

EVOLUCIÓ MENSUAL DELS TRASPLANTAMENTS AMB RONYÓ DE CADÀVER EFECTUATS A CATALUNYA DURANT ELS ANYS 1980-1981

FIGURA 10

Totes les dades presentades en aquest informe indiquen que en aquests darrers anys s'ha assolit a Catalunya un nivell molt elevat tant en el especta quantitatiu com qualitatiu en el trasplantament renal.

Per a assolir els objectius que s'han apuntat previament serà necessari no tant sols que es continuïn fent els esforços conjunts com fins ara, sinó que també l'Administració posi els medis necessaris per coordinar, facilitar i potenciar la tasca qu'ens proposem realitzar en el curs de l'any 1982.

MALALTS EN LLISTA D'ESPERA

	<u>No Sensibilitzats</u>	<u>Sensibilitzats ≥ 25% panel ò Retrasplantaments</u>	<u>Total</u>
Hospital Clínic (Unitat-Trasplant Renal)	104	43	147
R.S. Vall d'Hebrón	92	15	107
N.S. de L'Esperança	67	21	88
R.S. Bellvitge	55	14	69
Hospital Clínic (Servei Nefrologia)	66	6	72
Fundació Puigvert	44	11	55
R.S. Infantil Vall d'Hebrón	21	1	22
R.S. Verge de Lluch (Mallorca)	29	6	35
Total....	<u>478</u>	<u>117</u>	<u>595</u>

FIGURA 11

Totes les dades presentades en aquest informe indiquen que en aquestes dades s'ha assolit a Catalunya un nivell molt elevat tant en el aspecte quantitatiu com qualitatiu en el trasplantament renal.

Per a assolir els objectius que s'han apuntat prèviament seria necessari no tant sols que es continuïn fent els esforços conjunts com fins ara, sinó que també l'Administració posi els mitjans necessaris per coordinar i facilitar i potenciar la tasca que ens proposem realitzar en el curs de l'any 1982.

MAPA DE LA Llista d'espera		
Total	Sensibilització	
	Retrasament	Retrasament
143	43	104
102	15	87
88	21	67
84	14	70
75	0	75

Dades recopilades per J.Vives, J.Martorell, J.Yagüe.

Per còpies dirigir-vos a Dr.J.Martorell, Servei d'Immunologia
Hospital Clínic i Provincial
c/Casanova, 143
Barcelona-36
Telf. 2544920
Telex. 54090

Reg. n.° .....

Cl. ....

